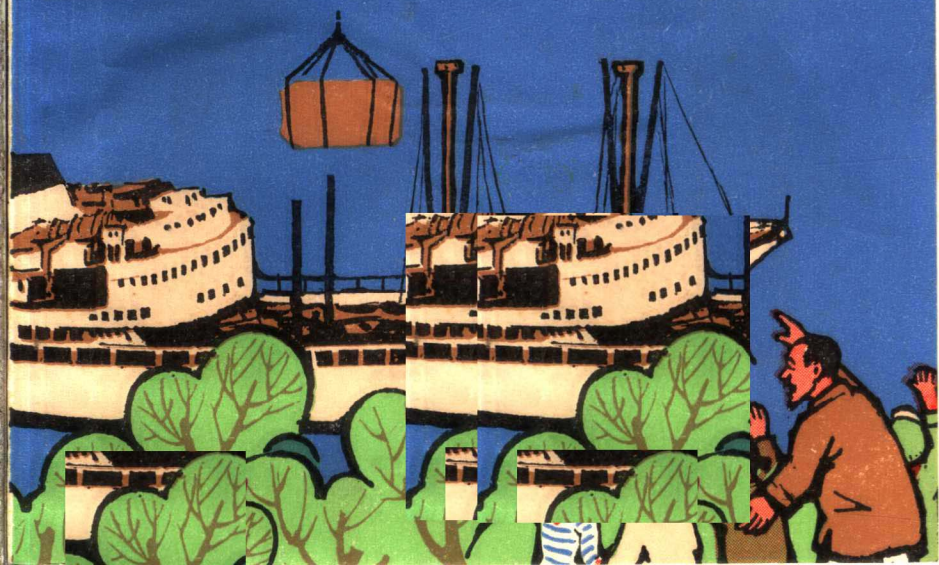

HUANGPU JIANG PAN HUA JIN XI

黄浦江畔话今昔

HANYU PINYIN DUWU

汉语 拼音 读物

上海人民出版社

黄浦江畔话今昔

顾家宁 编写

曲章富 插图、装帧

上海人民出版社出版

(上海绍兴路5号)

新华书店上海发行所发行 上海市印刷六厂印刷

开本 787×1092 1/32 印张 2.5 字数 37,000

1977年1月第1版 1977年1月第1次印刷

统一书号: R 9171·105 定价: 0.16 元

Tiān mēngmēngliàng, nàozhōng hái méiyǒu xiǎng, wǒ jiù yìgūlu cóng chuángshàng qǐlai. Zuówǎn wǒ jiù duì māma shuōguole, jīntiān qīngzǎo wǒmen yào gēnzhe Zhàoyéye qù cānguān Wàitān ne!

天蒙蒙亮, 闹钟还没有响, 我就一骨碌从床上起来。昨晚我就对妈妈说过了, 今天清早我们要跟着赵爷爷去参观外滩呢!

Zhàoyéye shì yíwèi yǐ tuìxiūde mǎtóu gōngrén, yěshì wǒmen lǐlòng xiàngyángyuàn de fǔdǎoyuán, tā yìzhí guānxīnzhe wǒmende chéngzhǎng.

赵爷爷是一位已退休的码头工人, 也是我们里弄向阳院的辅导员, 他一直关心着我们的成长。

Wǒ yì chūmén, jiù kànjian Zhàoyéye zài lǒng-tángkǒu dēngzhe wǒmen le. Wǒ fēikuàide pǎodào Zhàoyéye shēnbiān. Zhèshí, Tiěhóng hé qítā

xiǎohuǒbànmén dōuláile. Wǒmen páizhe zhèng-qíde duìwǔ, zài Zhàoyéye dàilíngxia, yánzhe Yán'ān Lù wǎng dōng xiàng Wàitān zǒuqù.

我一出门,就看见赵爷爷在弄堂口等着我们了。我飞快地跑到赵爷爷身边。这时,铁洪和其他小伙伴们都来了。我们排着整齐的队伍,在赵爷爷带领下,沿着延安路往东向外滩走去。

Yòng "yángyóu" de rizi yíqù-búfùfǎn le

用“洋油”的日子一去不复返了

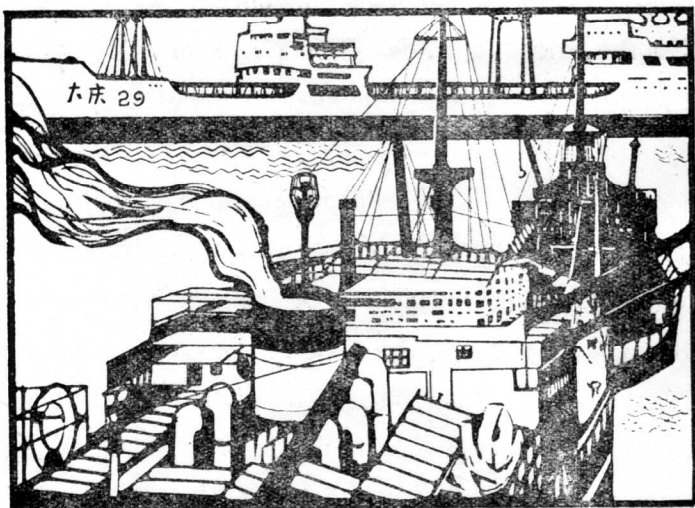
Kuài dào Wàitān le, Tiěhóng wàngzhe Yán'ān Dōng Lù kǒu nà zhuàng jùshí qìchéngde dàshà, chězhe Zhàoyéye de yījiǎo wèndào: "Zhàoyéye, zhème gāodàde lóufáng, shì nǎlǐ yā?"

快到外滩了,铁洪望着延安东路口那幢巨石砌成的大厦,扯着赵爷爷的衣角问道:“赵爷爷,这么大的楼房,是哪里呀?”

"Zhèr ya, shì Shànghǎi Shì Fáng-dìchǎn Guǎn-lǐjū." Zhàoyéye tíngzhùle jiǎobù, yǎnjīng wàngzhe dàlóu duì wǒmen shuō: "Jiěfàng qián, Yīngguó qīnlüèzhě bàzhànzhe zhèzhuàng dàlóu, zài ménkǒu guàle 'Yàxìyà Shíyóu Gōngsī' de zhāopái. Yīng-dì

huǒtóng Měi-dì, bǎ shíyóu kòngzhì zài tāmen
shǒuli. Tāmen táigāo yóujià, qīngxiāo 'yángyóu',
tānlánde xīshǔnzhe wǒguó rénminde xuèhàn. Shén-
me 'Měifú' a, 'Yàxià' a, 'Déshìgǔ' a, lǒng-
duànle Zhōngguóde shìchǎng. Tāmen hái zàoyáo,
shuō wǒmen Zhōngguó shì pín'yóuguó, bùchū shí-
yóu, yào kào 'yángyóu' guò rìzi. Xīn-Zhōngguó
chénglì hòu, dìguózhǔyì duì wǒguó shíxíng jīngjì
fēngsuǒ, wàngxiǎng yòng 'jìnyùn' lái yā wǒmen.
Dànshì, zhànqilai le de Zhōngguó rénmin shì xià-
budǎo, yābukuǎ de. Wǒguó gōngrénjiěfǎ zài Dǎng
hé Máo Zhǔxí de yīngmíng lǐngdǎo xià, zìlìgēng-
shēng, fēnfātúqiáng, kāichūle Dàqīng Yóutián.
Yī jiǔ liù sì nián kāishǐ, wǒguó shíyóu wánquán zìjǐ,
yòng 'yángyóu' de niǎndài cóngcǐ yíqù-búfùfǎn le!
Xīn yóutián de búduàn fāxiàn, zhèngmíng wǒguó
yǒuzhe fēngfù de shíyóu zīyuán, tā chědǐ chuōchuān
le 'pín'yóu guó' de húshuō; rújīn, yǐ shì gǔngǔn
shíyóu liúbujīn, Dàqīng huā kāi biàn dì hóng le.
Jìnnián lai, wǒmende guóchǎn shíyóu hái yùnwǎng
yǒuhǎo guójiā, zhīyuánzhe shìjiè gémìng rénmin
de fǎn-dì, fǎn-zhí, fǎn-bà de dòuzhēng ne!"

“这儿呀，是上海市房地产管理局。”赵爷爷停住了脚步，眼睛望着大楼对我们说：“解放前，英国侵略者霸占着这幢大楼，在门口挂了‘亚细亚石油公司’的招牌。英帝伙同美帝，把石油控制在他们手里。他们抬高油价，倾销‘洋油’，贪婪地吸吮着我国人民的血汗。什么‘美孚’啊，‘亚细亚’啊，‘德士古’啊，垄断了中国的市场。他们还造谣，说我们中国是贫油国，不出石油，要靠‘洋油’过日子。新中国成立后，

帝国主义对我国实行经济封锁，妄想用‘禁运’来压我们。但是，站起来了的中国人民是吓不倒、压不垮的。我国工人阶级在党和毛主席的英明领导下，自

力更生，奋发图强，开出了大庆油田。一九六四年开始，我国石油完全自给，用‘洋油’的年代从此一去不复返了！新油田的不断发现，证明我国有着丰富的石油资源，它彻底戳穿了‘贫油国’的胡说；如今，已是滚滚石油流不尽，大庆花开遍地红了。近年来，我们的国产石油还运往友好国家，支援着世界革命人民的反帝、反殖、反霸的斗争呢！”

Yángméi-tǔqì de Huángpǔ Jiāng

扬眉吐气的黄浦江

“Wū——” cóng Huángpǔ Jiāng shàng chuán-láile xiǎngliàngde qīdīshēng. Yītīng, jiù zhīdao yǒu dà-lúnchuán kāiguòlái le. Wǒmen cuīzhe Zhàoyéye gǎnkuài dài wǒmen qù kàn dà-lúnchuán. Wǒmen zhànzài Huángpǔ Jiāng pàn, tiàowàngzhe jiāngmiàn, yuǎnjìn dà xiǎo chuánzhī láiláiwǎng-wǎng, chuānliúbùxī, yípài rèqìténgténgde fánróng jǐngxiàng. Zhèshí yīsōu zhǎnxīnde jùlún cóng wǒmen miànqián shǐguò, xuěbáide chuánxián qiánduān qīzhe wūliàngde “Chángyáng” èr zì.

“呜——”从黄浦江上传来了响亮的汽笛声。一听，就知道有大轮船开过来了。我们催着赵爷爷赶

快带我们去看大轮船。我们站在黄浦江畔，眺望着江面，远近大小船只来来往往，川流不息，一派热气腾腾的繁荣景象。这时一艘崭新的巨轮从我们面前驶过，雪白的船舷前端漆着乌亮的“长阳”二字。

“Zhè shì wàn dūn jù lún ma?” wǒ wèn.

“这是万吨巨轮吗？”我问。

Zhàoyéye zīháode huídá shuō: “Shì a! Zhèshì wǒguó gōngrén hé jìshù rényuán zìjǐ shèjì zhìdàode yòu yì sōu wàn dūn jù lún. Wǒmen xiànzài kàndaode zhǐshì Huángpǔ jiāng de yìjiǎo, yánjiāng nán shàng, liǎng'àn yǒu hǎojǐjiā zàochuánchǎng, zàochuán gōngrénmen wèile jiākuài jiànshè shèhuìzhǔyì de bùfá, zhīyuán shìjiè géming, dà dǎ zàochuán gōngyè fānshēnzhàng. Tèbié shì jīngguò wúchǎnjiējí wénhuà dàgéming hòu, tāmen jiānchí dúlìzìhǔ, zìligēngshēng de fāngzhēn, dàgàn kuàishàng, zàochule yìsōu yòu yì sōu de wàn dūn jù lún. Zhèxiē wǒguó zìjǐ shèjì zhìdàode yuǎnyáng jù lún, jiùshì cóng Huángpǔ jiāng chūfā, yángméi-tǔqì de yuǎnháng guówài, wèi wǒguó zàochuán gōngyèshǐ hé hángyùnshǐ xiěxiàlè xīnde piānzhāng.”

赵爷爷自豪地回答说：“是啊！这是我国工人和技术人员自己设计制造的又一艘万吨巨轮。我们现在看到的只是黄浦江的一角，沿江南上，两岸有好几家造船厂，造船工人们为了加快建设社会主义的步伐、支援世界革命，大打造船工业翻身仗。特别是经过无产阶级文化大革命后，他们坚持独立自主，自力更生的方针，大干快上，造出了一艘又一艘的万吨巨轮。这些我国自己设计制造的远洋巨轮，就是从黄浦江出发，扬眉吐气地远航国外，为我国造船工业史和航运史写下了新的篇章。”

Tīngzhe Zhàoyéye de huà, wàngzhe jiāng-zhōng xíngshìzhe de yìsōusōu jùnlún, wǒmende xīnli bié tí yǒu duō gāoxìng la!

听着赵爷爷的话，望着江中行驶着的一艘艘巨轮，我们的心里别提有多高兴啦！

Zhèshí, zhàoyéye què wàngzhe wǒmen xīnqíng chénzhòngde shuōdào: “Jiěfàngqián, zhè Huángpǔ jiāng shang kàndaode jiù búshì zhèyàngde qíngjǐng. ‘Xuèlèi huīsǎ Pǔjiāng làng, chóuhèn jīqǐ mǎn jiāng cháo.’ Wǒmen lǎoyībèi de rén dōu jìde zhèjù huà a!” Wǒmen dōu dèngdà shuāngyǎn jìngjìng-de tīngzhe.

这时，赵爷爷却望着我们心情沉重地说道：“解放前，这黄浦江上看到的就不是这样的情景。‘血洒浦江浪，仇恨激起满江潮。’我们老一辈的人记得这句话啊！”我们都瞪大双眼静静地听着。

Zhàoyéye yòng shǒu zhǐlezǐ Huángpǔ Jiāng, jiāngmiàn, jìxù jiǎngxiaqu: “Zǎo zài yībǎi wǔ, liùshí nián qián, wǒguó jīngjìshàng yǐjīng yǒule zībēnzhuī yì méngyá. Gè dì de chǎnpǐn chángcháng jù zài Shànghǎi jìnxíng jiāoliú, Huángpǔ Jiāng shàng jīngcháng tíngbózhē chéngqiān sōu fānchuán, Shànghǎi yǐshì ge rè'nàode gǎngkǒu le. Zhèngrú Máo Zhǔxí zhǐchūde nàyang, Zhōngguó fēngjiàn shèhuì nèi de shāngpǐn jīngjì de fāzhǎn, yǐjīng yùnyùzhe zībēnzhuī yì de méngyá, rúguǒ méiyǒu wàiguó zībēnzhuī yì de yǐngxiǎng, Zhōngguó yě jiāng huǎnmànde fāzhǎn dào zībēnzhuī yì shèhuì.

赵爷爷用手指了指黄浦江江面，继续讲下去：“早在一百五、六十年前，我国经济上已经有了资本主义萌芽。各地的产品常常聚集在上海进行交流，黄浦江上经常停泊着成千艘帆船，上海已是个热闹的港口了。正如毛主席指出的那样，中国封建社会内的商品经济的发展，已经孕育着资本主义的萌芽，

如果没有外国资本主义的影响，中国也将缓慢地发展到资本主义社会。

“Dànshì, yóuyú dìguózhǔyì de qīnlüè, shì wǒguó yí bù bù xiànrù le bàn-zhí míndì bàn-fēng jiàn shè huì de shēnyuān. Yī bā sì líng nián Yīngguó qīnlüèzhě fādòng le Yāpiàn Zhànzhēng, pòshǐ Qīngzhèngfǔ qiāndìngle bùpíngděngde «Nánjīng Tiáoyuē». Yīng-dìguózhǔyì tōngguò zhège bùpíngděng tiáoyuē, qiángzhàn le Xiānggǎng; lèsuǒ le péikuǎn èrqiān yìbǎi wàn yínyuán, bìng guīdìngle Yīngguó rén zài Zhōngguó fàn le zuì, yào ràng Yīngguó língshì guǎn; hái qiǎngpò qiāndìngle «Guānshuǐ Xiédìng», kòngzhì Zhōngguó jìn-chūkǒu de guānshuǐ; kāifàng wǔge chéngshì wéi tōngshāng kǒu'àn, Shànghǎi jiùshì qízhōngde yíge. Zhè yǐhòu, wàiguó qīnlüèzhě jiājìn le duì Shànghǎi de lüèduó, Yīngguó, Měiguó hé Fǎguó dōu jié lì xiāng bǎ Shànghǎi biàncéng tāmen qīnlüè Zhōngguó de qiáotóubǎo. Nàxiē qīnlüè-fènzi, cóng Huángpǔ Jiāng jìnrù Shànghǎi, cóng jūnshìshang, zhèngzhìshang, jīngjìshang, wénhuàshang qīnlüè wǒguó, tāmen de jūnjiàn hé shāngchuán rènyì kāijìn Huángpǔ Jiāng, zài jiāng-

shang héngchōng-zhízhàng.

“但是，由于帝国主义的侵略，使我国一步步陷入了半殖民地半封建社会的深渊。一八四〇年英国侵略者发动了鸦片战争，迫使清政府签订了不平等的《南京条约》。英帝国主义通过这个不平等条约，强占了香港，勒索了赔款二千一百万银元，并规定了英国人在中国犯了罪，要让英国领事管；还强迫签订了《关税协定》，控制中国进出口的关税；开放五个城市为通商口岸，上海就是其中的一个。这以后，外国侵略者加紧了对上海的掠夺，英国、美国和法国都竭力想把上海变成它们侵略中国的桥头堡。那些侵略分子，从黄浦江进入上海，从军事上、政治上、经济上、文化上侵略我国，他们的军舰和商船任意开进黄浦江，在江上横冲直撞。

“Yǒu yíci, yìsōu Měiguó jūnjiàn zài jiāngshang,
yíxiàzi jiù zhuàngshāng wǒ sānsōu mínnhuán,
qízhōng yìsōu dāngchǎng chénmò zài jiāngzhōng.
Nàxiē wàiguó jūnjiàn búdàn zài jiāngshang héng-
xíng, hái suǒyì tíngkào zài jiāngbiān. Jiànshangde
shuǐbīng jīngcháng shàng'àn, qīlíng wǒguó rénmín.
Wǒ fùqīn céng qīnyǎn kàndào liǎng ge Shā'ér shuǐ-
bīng shāhài wǒguó rénmín de bàoxíng. Nà shì

zài yī jiǔ líng sì nián, Rìběn hé Shā'é wèile
zhēngduó zài Yàzhōu de bàquán, shuāngfāng zài
hǎishang dǎle yí zhàng. Bèi dǎbàile de liǎngsōu Shā'é
jūnjiàn lángbèide táocuàn dào Huángpǔ Jiāng, jièkǒu
xiūlǐ, làizhe bùzǒu. Yǒu yíci liǎngge Shā'é shuǐbīng
chénglechē bùgěi qián, háiyào dǎ mà lāchēde gōng-
rén, bèi rénlichē-gōngrén jiūzhù, guòlùde qúnzhòng
yě fēnfēn wéishànglai tóng tāmen dòuzhēng, zhízé
tāmende mánhèng xíngjìng. Dàn qízhōng yíge
Shā'é shuǐbīng jìng nǎoxiū chéng nù, duóguò lùpáng
yíwèi xiūlù-gōngrén shǒuzhōngde tiěfǔ, cháozhe
zhōuwéide rénqún kǎnqù, dāngchǎng kǎnsǐle gōng-
rén Zhōu Yǒushēng. Shā'é shuǐbīng de bàoxíng,
jīqile wǒguó rénmin de wúbǐ fènnù. Shànghǎi
gōngrénjiēfǎ yīngyǒngbùqū yǔ dìguózhǔyì fènzi
jìnxíngle jiānjuéde dòuzhēng."

“有一次，一艘美国军舰在江上，一下子就撞伤我三艘民船，其中一艘当场沉没在江中。那些外国军舰不但在江上横行，还随意停靠在江边。舰上的水兵经常上岸，欺凌我国人民。我父亲曾亲眼看到两个沙俄水兵杀害我国人民的暴行。那是在一九〇四年，日本和沙俄为了争夺在亚洲的霸权，双方在海

上打了一仗。被打败了的两艘沙俄军舰狼狈地逃窜到黄浦江,借口修理,赖着不走。有一次两个沙俄水兵乘了车不给钱,还要打骂拉车的工人,被人力车工人揪住,过路的群众也纷纷围上来同他们斗争,指责他们的蛮横行径。但其中一个沙俄水兵竟恼羞成怒,夺过路旁一位修路工人手中的铁斧,朝着周围的人群砍去,当场砍死了工人周友生。沙俄水兵的暴行,激起了我国人民的无比愤怒。上海工人阶级英勇不屈与帝国主义分子进行了坚决的斗争。”

Jiǎngdào zhèli Zhàoyéye wèn dàjiā: “Nǐmen xiǎngxiang, nàshí, dìguózhǔyìzhě wèishénme gǎn zài wǒguó jiāngshang xíngxiōng, ànshang shā-rén?”

讲到这里赵爷爷问大家:“你们想想,那时,帝国主义者为什么敢在我国江上行凶、岸上杀人?”

“Nà shì zài jiùshèhuì, fǎndòngpài guāng zhīdao yāpò rénmin.” Tiěhóng qiǎngzhe huídá.

“那是在旧社会,反动派光知道压迫人民。”铁洪抢着回答。

“Qīngzhèngfǔ duì qīnlüèzhě tuǒxié tóuxiáng, búgù rénmin sǐ huó.” Wǒ jǐnjiēzhe yě zuòle bǔ-chōng.

“清政府对侵略者妥协投降，不顾人民死活。”我赶紧接着也作了补充。

Zhaòyèye diǎnlediǎn tóu shuōdào: “Dùlyā, Qīngzhèngfǔ, Běiyáng-jūnfá, Jiǎng Jièshí fǎndòng-pài, dōushì màiguózái, tóuxiàngpài, tāmen zhí-xíngde shì yìtiáo tóuxiàngzhǔyì lùxiàn, gōujié dìguózhǔyì cánhài Zhōngguó rénmin.

赵爷爷点了点头说道：“对啊，清政府、北洋军阀、蒋介石反动派，都是卖国贼、投降派，他们执行的是一条投降主义路线，勾结帝国主义残害中国人民。

“Dànshì, wǒguó rénmin shì yīngyǒng-bùqūde. Wǒguó rénmin tóng dìguózhǔyì de dòuzhēng, cóng-lái yě méiyǒu jiànduàn guo. Yóuqí shì zhè bànge duō shìjì yǐlái, zài Zhōngguó Gòngchǎndǎng hé Mǎo Zhǔxí de lǐngdǎo xià, tuīdǎole yāzài Zhōngguó rénmin tóushangde dìguózhǔyì, fēngjiànzhǔyì, guānliáo-zīběnzǔyì sān zuò dà shān, yī jiǔ sì jiǔ nián wǔ yuè, Shànghǎi zhōngyú huòdélé jiěfàng. Rénmínde xīn-Shànghǎi, xīnxīnxiàngróng. Bēnténg-de Huángpǔ Jiāng shàng, chuán lái chuán wǎng, chuānliúbùxī. Huángpǔ Jiāng tāotāode jiāngshuǐ lián-

jiézhè quánguó gèdì gèzú rénmin zhījiān de xiōngdì
qíngyì. Tā wèi chéng xiāng jiāoliú, wèi gōnggù
gōng-nóng liánméng, wèi shèhuìzhǔyì gémìng hé
shèhuìzhǔyì jiànshè, wèi gōnggù wúchǎnjiēf
zhuānzhèng ér rì yè bēnmángzhe. Huángpǔ Jiāng
tāotāode jiāngshuǐ hái liánjiézhè shìjiè rénmin de
gé'mìng yǒuyì. Nǐmen kàn, nàxiē zài Huángpǔ Jiāng
shàng hángxíngde wàiguó huòlún, jìnrù Zhōng-
guó gǎngkǒu, yílù yào zài chuánqiánwéi de zuìgāo-
chù guàqǐ wǒguóde guóqí—wǔxīnghóngqí, tā hái dēi
yào yǒu wǒguó yǐnshuǐyuán língháng, cáinéng
jìnrù Huángpǔ Jiāng, tíngkào zài zhǐdìng de mǎtóu-
shàng. Rújīn, dìguózhǔyì zài Huángpǔ Jiāng shàng
chéngxiōngde rìzi yǐjīng yíqù-búfùfǎn le. Bōtāogún-
gǔnde Huángpǔ Jiāng, xiànzài yángméi-tǔqile. Zhèshì
yíge duōme jùdàde biànhuà a!"

“但是，我国人民是英勇不屈的。我国人民同帝国主义的斗争，从来也没有间断过。尤其是这半个多世纪以来，在中国共产党和毛主席的领导下，推倒了压在中国人民头上的帝国主义、封建主义、官僚资本主义三座大山，一九四九年五月，上海终于获得了解放。人民的新上海，欣欣向荣。奔腾的黄浦江上，